

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Ndc/21/2023
Identifikačné číslo spisu: 1323200575
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1323200575.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú I. I., narodenú XX. I. XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, pracovisko Senec, Krátka 1, dieťa rodičov - matky U. K. I., narodenej X. S. XXXX, K., P. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Dudášom, Bratislava, Výšehradská 14 a otca X. I., narodeného XX. R. XXXX, W., H. XX, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária Škodler & PARTNERS, s. r. o. Bratislava, Dobšinského 12, IČO: 47 238 232, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci Krajským súdom v Trnave, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci Krajským súdom v Trnave je
d ô v o d n ý .

Na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením miestnej príslušnosti j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave predložil vec vedenú pod sp. zn. 5NcC/20/2023 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako spoločne nadriadenému súdu (ďalej len „najvyšší súd“), z dôvodu jeho nesúhlasu s postúpením mu veci vedenej pod sp. zn. 13Ncp/21/2023 Krajským súdom v Trnave. Nesúhlas odôvodnil tým, že v danej veci Mestský súd Bratislava II preniesol miestnu príslušnosť podľa § 112 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) na Okresný súd Pezinok z dôvodu bydliska maloletej I. v okrese I., patriaceho do obvodu Okresného súdu Pezinok. Krajský súd v Bratislave poukázal na nesprávny postup Krajského súdu v Trnave, ktorý mu postúpil vec na rozhodnutie o nesúhlase Okresného súdu Pezinok s prenesením miestnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava II. Zdôraznil, že s účinnosťou od 1. júna 2023 zákonodarca zveril konanie vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP súdu so sídlom v meste Bratislava - Mestskému súdu Bratislava II (§ 3 ods. 3 CMP v znení účinnom od 1. júna 2023, o. i. aj Okresného súdu Pezinok), a konanie o riadnom opravnom prostriedku Krajskému súdu v Trnave (§ 3 CMP v znení účinnom od 1. júna 2023). V žiadnom právnom predpise v súvislosti so „súdnou mapou“, zákonodarca neurčil, že týmto súdom prvej inštancie je nadriadený súd Krajský súd v Bratislave len pre konanie o miestnej príslušnosti, o námietke zaujatosti, o

obnove konania, resp. že by zákonodarca vylúčil Krajský súd v Trnave z rozhodovania o miestnej príslušnosti, o námietke zaujatosti, o obnove konania, vo veciach prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP, teda odvolací súd je zároveň aj nadriadeným súdom.

2. Podľa § 3 ods. 1 a 5 písm. b) CMP na konanie je miestne príslušný súd, o ktorom to ustanoví tento zákon. Na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

3. Podľa § 112 ods. 1 a 2 CMP na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom. Ak sa zákonným spôsobom zmenia okolnosti, podľa ktorých sa posudzuje miestna príslušnosť, môže súd preniesť svoju príslušnosť na iný súd, ak to vyžaduje záujem maloletého. Ak tento súd nesúhlasí s prenesením príslušnosti, rozhodne jeho nadriadený súd; zmena bydliska maloletého z dôvodu umiestnenia maloletého v zariadení na základe rozhodnutia súdu podľa § 111 písm. l) až n) nie je dôvodom na zmenu miestnej príslušnosti súdu.

4. Podľa § 6 ods. 1 a 2 CMP, ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

5. Podľa čl. 3 ods. 2 CMP, ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

6. Najvyšší súd ako spoločne nadriadený súd Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením veci a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci je dôvodný.

7. Pokiaľ na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je funkčne príslušný Krajský súd v Trnave (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP), potom v súlade s čl. 3 ods. 2 Základných princíпов CMP s prihliadnutím na zachovanie princíпов všeobecnej spravodlivosti a princíпов, na ktorých spočíva tento zákon je možné dospieť k záveru, že v uvedených veciach bude nadriadeným súdom Krajský súd v Trnave aj na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením príslušnosti v zmysle § 112 ods. 2 CMP. Opačný záver by bol v rozpore so zmyslom reformy súdnej mapy a v konečnom dôsledku by mohol znamenať vznik zbytočných prietahov v konaní, narušenie princípu právnej istoty a integrity súdnych konaní v špecializovanej rodinnoprávnej agende. Na rozhodovanie súdu o nesúhlase s prenesením príslušnosti nie je možné aplikovať zákon č. 371/2004 Z. z., pokiaľ osobitný právny predpis ako lex specialis v § 3 ods. 5 CMP, s prihliadnutím na špecializáciu v rodinnoprávnej agende upravuje funkčnú príslušnosť presne určeného súdu, bez ohľadu na administratívno-organizačné začlenenie miestne príslušného okresného súdu do príslušného obvodu krajského súdu.

8. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. III. ÚS 72/2021 zo 4. mája 2010 publikovaného v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010 vyslovil, že všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Všeobecný súd musí vychádzať z toho, že súdy majú poskytovať v súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07). Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho

právneho štátu.

9. Na základe uvedených dôvodov najvyšší súd konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave je dôvodný; na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením príslušnosti je príslušný Krajský súd v Trnave ako nadriadený súd v rodinnoprávnej agende v zmysle § 3 ods. 5 písm. b) CMP v spojení s čl. 3 ods. 2 Základných princípov CMP.

10. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.